

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
évre 2 K. 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Községeknek,
papok-, gazdasági egyleti tagok- és közs. elöljáróknak egész évre
5 K. Tanítóknak, közs. és körjegyzőknek 7 K. — Egy példány
Telefon-szám 15. ára 10 fillér. Telefon-szám 15.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: **FÜLEI SZ. LAJOS.**

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm.-ként 6 fillér-
többszöri közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyílt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen heten ki n t
két szer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **BETEGH PÁL** könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot, érdeklő közlemények, előfizetések
M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz. és hirdetések intézendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489 sz

Cipő faszeggyár.

A marosvásárhelyi kereskedelmi- és iparkamara székelyhelyén ezeltől pár évvel állami támogatással egy cipő faszeggyár létesült, de megfelelő szakember nélkül nem volt termelő képes s alapítói a kezdet nehézségeivel nem bírván megküzdeni, lemondtak róla.

Ezt a gyárat, illetve adományozott felszereléseit később S ó l y o m Gyula vállalkozó szellemű ifju honfitársunk kérte és kapta el s Baróth háromszékmegeyi község határában, vasut és anyag közelben újra felállította, még pedig mint a kerületi kir. iparfelügyelő és a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium kiküldöttje: G a u l Károly igazolták — a legmodernebb berendezéssel. A gyár üzemét f. évi augusztus havában kezdte meg, készít mindenféle faszegget, mire a csizmakészítő- és cipész- iparosoknak szükségük van, még pedig e l s ő r e n d ű minőségben az e célra tapasztalat szerint l e g j o b b f á b ó l. Erről a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara szakértők véleménye alapján szerzett meggyőződést. Óhajtott volna, hogy a k i t ű n ő g y á r t m á n y t első sorban a székelyföldi, de a többi hazai ci-

pészek és csizmakészítők, továbbá bőrkereskedők is hozzá t forgalomba s tegyék lehetővé ezáltal a magyar termelés fokozását. Kölcsönös támogatásban rejlik az az eddig hiában keresett közgazdasági erő, melyből áldás fakad a termelőnek és a fogyasztóknak is.

A székely faszeggyár közgazdasági jelentősége nemcsak abban van, hogy a Székelyföldön nagy mennyiségben levő kiválóan alkalmas faanyagot felhasználja és székely munkásoknak nyújt keresetforrást, hanem abban is, hogy pótolni fogja a külföldi, főleg az a m e r i k a i s z e g e t s h a a fogyasztó közönség is úgy akarja — ki is szorítja.

Rengeteg összeggel adózunk évenként a külföldnek cipőtalpszegért. Ez az adó fokozódó vérvesztés mindaddig, amíg hazafias elhatározással saját, jól felfogott érdekünkben utját nem álljuk.

Éppen azért remélni merjük, hogy a mostani nehéz gazdasági viszonyok között, mint egy test-lélek áll fel a magyarság ipari érdekeink támogatására s ilyen költséges, egyben nélkülözhetlen alkotásokat, minő a legkényesebb várakozásnak is megfelelő baróthi c i p ő s z e g g y á r a, helyi fogyasztók egész mértékével támogat.

Sólyom Gyula a gyár tulajdonosa mindenkinék szívesen küld mintákat és szolgál további felvilágosítással.

Egészségügy.

Valami a pellagráról.

Irta: dr Kovács Géza.

Egy igen régóta ösmert betegségről akarok pár szót szólni. Ez a pellagra. Mai ösmereteink szerint egy nép-betegség, mely különösen a szegényebb néposztályokat támadja meg. Innen nyertük azon véleményt, hogy a rossz táplálkozás, rossz lakásviszonyok, szóval a rossz egészségi viszonyok képezik a betegség főokát. Maga a betegség a legtöbb esetben hosszas lefolyású, évekre terjedő. Legfeltűnőbb jelenségei: a kezek és lábaknak, meg az arcbőrnek tavasszal fellépő és a nép által a nap égetésétől származtatott gyuladása.

Az említett helyeken a bőr megvöröszödik, söt lencsényi, egész diónyi hólyagokban emeltetik föl, amelyek megrepednek, belőlük tiszta, vizeszerű savó folyik ki. Ezután a bőr ismét visszatér rendes alakjához, csak a megtámadott helyeken erősen fénylő és vékony lesz, mintha lakkal lenne fényesítve. Az említett helyeken a betegek némi fájdalmat és égetést éreznek.

Ezenkívül emésztési zavarok, u. m.: hányás és hasmenés lépnek fel, melyeknek következtében a betegek fogynak, gyengülnek. Ezen tünetek között évek mulva a betegek elhalnak.

Még fellép az említett tüneteken kívül a betegség vége felé elmezavar is. Ezekon kívül még számos eltérést találunk az emberi szervezetben, de azokat, miután a laikus közönség által észre nem vehetők, nem részletezem.

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRCÁJA.

Rákóci emléke a Székely Körben.

A „Székely-Udvarhely” eredeti tárczája.

A budapesti Székely Kör, ez a hazafias székely társaság nagyobb szabású ünnepet szentelt II. Rákóci Ferenc emlékének, „a magyar szabadság legnagyobb apostolának”.

Ezen az ünnepélyen F ü l e i Sz. Lajos, a lelkes székely író és a „Székely-Udvarhely” főmunkatársa remek szép emlékbeszédet tartott, melynek minden szava szívből jött s viszont szívhez talált. Épen ezért főmunkatársunk szíveségéből egész terjedelmében e helyen közöljük a hazafias beszédet:

Kedves székely testvéreim!

A magyar szabadság e dicső ünnepén legyetek üdvözölve. Hazafias érzésünk avassa templommá ezt a gyülekezetet és hódolatképpen boruljunk le az oltár előtt, melyen II. Rákóci Ferencnek, a magyar szabadság legnagyobb apostolának eszményi alakja tündöklök.

Nem külső fényben, ragyogó pompában jelenünk itt meg, hanem a nagy történelmi hangulat mély érzelmeivel. . . És most, mikor ezeknek az érzelmeknek árja Kárpátoktól az Adriáig hullámzik: mondjátok meg, elmaradhattunk volna mi, a Székelyek? Mit mondana Mikes Kelemen, a mi vérünk, ki a nagy Rákóci iránti önfeláldozó szeretetnek tipikus hőse. Eljöttünk tehát mi is, a szegény székelyek, kiknek az idők mostoha sága csak egy kincsét nem rabolhatta el: a n e m z e t i b e c s ű l e t e t.

Kedves Testvéreim! Rákóci Ferenc szabadságharcának kétszázados évfordulóját ünnepeljük. Ez az év Rákóci esztendeje. A nemzet vészkiáltása 1703-ban fegyverre szólította minden igaz hű fiát. Hosszu, szegyenletes idők keserves igáját hordta akkor is a magyar. Az osztrák elnyomatás nehéz napjai csordultig töltötték meg a nemzet keserű poharát. „Oh szegény magyarság”, így szól egy történelmi ének:

Idegen nemzetre szállott szép országod,
Töred elvétett arany szabadságod.

Nagy idők nagy családfájának legszebb virága II. Rákóci Ferenc állott a nemzet élére. Édes atyja a Rákóciak egyik hatalmas törzse, Erdély választott fejedelme volt; anyja gróf Zrínyi Ilona, a legdicsőségesebb magyar asszony, mostoha apja Thököli Imre, a magyar történelmnek egyik nagy hőse.

Rákóci korának testileg-lelkileg legszebb férfia volt. Elbűvölő egyénisége, rajongó honszerelme, mint a napfény, tündöklött. Rangja, hatalma, cimere, ifjusága, családi érdeke neki semmi volt a haza érdeke előtt. Nem hatott rá aranyos ígérlet, fenyegetés, erőszak. Elszánt bátor lelkesedéssel vette kezébe a nemzet ügyét.

Akárhogy akarnám, se tudom méltóan leírni ezt a csodálatos embert. Érzem, hogy minden szó, minden hasonlat színtelen a nagy hős megfestésére. A legcsapongóbb fantázia, a legkitűnőbb toll se képes őt valójában élénk állítani.

Rákóci, az akkori nehéz napokban, mint az égtől lekönnyörgő megváltó jelent meg, kezében zászlóval: Pro Deo, patria et libertate! Istenért, hazáért, szabadságért!

A beregi bérceken kibontott zászlóra megharsan a tárogató, hangzik a kürt, perreg a dob. . . És elkövetkezik a legendás világ, a csodák mesés világa, a magyar nemzet herosi küzdelmének káprázatos korszaka. Kivirágzik a „magyar geniusz” a véres mezőkön, kunyhókban, palotákban és mindenütt — a bús magyar sziv újra megjött dalos kedvében. Ez az érzés, ez a hangulat megtermékenyítette a lelkeket s olyan erő kifejtésre vezetett, melyhez egyik daliás korszakunk föllángolása sem hasonlítható. Így született meg a „kuruc szellem”. Ez az igazi magyar érzés, mint a hőmpölygő ár, terjedt szerteszét. Itt-ott még a labancokat sem hagyta érintetlenül. A labanc Wesselényi Ferenc, ki a zsbói csatát Rákóci ellen, egy pópá árulása következtében megnyerte, jutalmul a pópát felakasztatta.

A sok fényes küzdelemben, dicsőségesebb és véres csatákon, családásokon és annyi bajokon keresztül hordozott Rákóci-zászló végül lehányatott a majthényi sikon. Rákóci a szatmári békét nem fogadta el, Párisba ment. 1717-ben aztán Konstantinápolyba, innen két év mulva bujdosó társaival Rodostóba került, hol élte hátralévő részét töltötte.

A szabadság bujdosó vezére 1735-ben, április 8-án halt meg. A klastrom és a templom, melyben örök nyugalomra helyezték, ma a francia bencéseké. Galatában fekszik. A kápolna jobb-felöl oltára alatt van a sirkő, mely hamvait jelöli. Latin felírása magyarul így hangzik:

„Itt nyugszik II. Rákóci Ferenc Isten kegyelméből Erdély választott fejedelme, Magyarország kapcsolt részeinek ura és a székelyek grófja,

Ezen betegség úgy látszik, hogy hazánkban is terjedőben van és a legtöbb adat amellől szól, hogy a rossz lakás viszonyokon kívül, a kukoricával való táplálkozás képezi fő előidéző okát. Ezen, hogy úgy mondjam, kukorica elméletet bizonyítani látszik azon körülmény, hogy Olasz- és Oláhországokban van leginkább elterjedve, tehát ott ahol a szegényebb néposztály kukoricával él. Hogy a lakás rossz volta és a táplálkozás elégtelenségén kívül a betegségnek még egyéb előidéző okai is vannak: azt majdnem bizonyosnak tartom, de az orvosi tudomány jelenleg egyéb előidéző okot nem ismer, én pedig főlegesen találgatásokkal becses figyelmüket ferasztani nem akarom. E helyett jobbnak és a nép érdekében fekvőnek tartom szives figyelmüket felhívni azon körülményre, hogy mik lennének teendőink egészségünknek ezen gyilkos ráme ellen. Hogy tudók azt értelmesebben tenni? Mielőtt erről nézetemet előadnám engedjék meg, hogy főlemlitem a szomszéd Oláhországot, ahol jelenleg több mint 40000 pellagra beteg van és még folyton szaporodik a létszámuk. Hogy hazánkban, különösen Erdélyben, szintén sok ilyen beteg van, arra mutat a kórházak tudósítása, így pl. egyedül a marosvásárhelyi kórházban ez évben 25 pellagrás beteg lett felvéve. Ezen kórházat azért említem, mert a betegek legnagyobb része abba a Székelyföldről kerül, tehát azt mutatja, hogy a pellagra a Székelyföldön is felütötte fejét. Szerény nézetem az, hogy a pellagrának, ha nem is fő, de mindenesetre egyik lényeges oka az elterjedt pálinkaivás. Mert a pálinkával élő nép nem fordít gondot sem táplálkozására, sem lakására. Tizenhárom évi tapasztalat vezet ennek kimondására, ugyanis láttam, hogy az oláhok és a magyarok már a csecsemőnek is pálinkába áztatott kenyéret nyújtanak. Igen természetes, hogy az a gyöngye szervezet nem bírja el az erős mérget, melyet a pálinka tartalmaz, általa elgyöngyítetik, rosszul fejlődik és így minden betegségnek s tehát a pellagrának is kevésbé tud ellenállani. De van a pálinkaivásnak még más óriási káros hatása is. A notorius pálinkaivó ugyanis mindennap elbalag a koresmába, ott vesztegeti idejét, költi őseitől öröklött vagyonát és ahelyett, hogy dolgoznék, adósságot csinál, lassan-lassan tönkre megy. Az ilyen egyéneknek utódai is gyöngyök lesznek testileg és szellemileg, lassanként elfajul a drága székely vér, melynek pedig minden csöppje drága gyöngyöt ért 48-ban. Nem akarom sötétebbre festeni a helyzetet, mint amilyen. Mindnyájunk előtt ösmertés a székely nép elszegényedése, a gazdasági válság, melyben az egész Székelyföld sanylik. De szent meggyőződése, hogy ezen szomorú viszonyoknak nem egyedül külső okai vannak, sőt

tizenkétéves korában anyjától elszakítva, az isteni gondviselés rendelkezésénél fogva börtönökön, száműzésekben és az élet különböző viszontagságain keresztül vezetett, itt nyugvó anyjának a halál által visszarúgó, a nyugalmat, melyet az életben nem ismert, az Urban megalálta, az idv. 1735. évben ápril. 8-án, 59 éves korában.

Rákóci még most is ott nyugszik... messze-messze hazájától, melyért az élet minden javát, boldogságát feláldozta. Gondoskodtak arról, hogy annyi időn át haza ne kerülhessen, nehogy a megnyílt koporsóból valahogy kilépjen a szabadság lelke.

Pihenj nagy hős. Időd még nem érkezett meg. Igazságos az Isten!

Kedves székely Testvéreim! Rákóci meghalt, de — tekintetek szét, szelleme él ma is. Az 1848—49-iki szabadságharc is tulajdonképpen a Rákóci-korszak feltámadása volt. Egyik se volt mondvacsinálni; mindkettő a végszükség elfogadása s ezért katasztrófájában is üdvös, felémelő. Halálból lesz a feltámadás.

Egy nemzetnek sincs a történelem oktatására nagyobb szüksége, mint a magyarnak. Használjuk fel a Rákóci-korszak tanulságait. Mindenütt és mindenben vezérlő csillagunk legyen a honszereget. Ma különösen, mikor minden téren fenekedik ránk az idegen elem, nem lehetünk eléggé sovínisztiák. Isten oltotta belénk azt az örök törvényt, mely szívünket származásunk helyéhez köti. Az élet, a történelem igazolja, hogy csakis a haza- és fajszeretet képes a legnagyobb küzdelmekre, a legszebb alkotásokra.

A hazaszeretben Rákóci legyen példányképünk. Mikes, a mi székely vérünk mondotta:

— Énnekem semmi okom sem volt hazámból kibujdosni, csak az, hogy nagyon szerettem a fejedelmet. (Vége köv.)

Fülel Sz. Lajos.

a fennebb említett, bennünk fekvő ok is nagy szerepet játszik előidézésében. Mert orosz kereseti, termési, stb. viszonyok majdnem általánosak hazánkban, a gazdasági válság pedig legnagyobb részben Erdélyt és Máramaros vidékét érte. Erdélyben pedig kiválóan a Székelyföldet. Nem akarom vizsgálni az okokat, melyek ezt előidézték. Sőt egy pár gyakorlati észrevétellel eltűntetésökhöz kívánok hozzájárulni, amidev feladatainkat körvonaloalom. (Vége köv.)

Tan- és nevelésügy.

Az udvarhelymegyei róm. kath. tantsülék havasali fiókköre népes őszi gyűlését folyó hó 14-én Fenyéden tartotta meg. Veni Sancte és szentmise után a testület az iskolába ment, hol László Dénes helybeli kántor-tanító az V. osztályosoknak a történelemből sikerült előadást tartott Ezt Gáspár János plebánus fiókköri elnök „Deák Ferenc emléke” című értelemében dus, magas színvonalon álló megnyitójá követte, utána Bálint Károly kadicfalvi kántor-tanító szintén Deák életére vonatkozólag, Szemlért Ferenc tanárnak tartalmas költeményét hangsúlyozással szavalt. Jegyzőkönyv-felolvasás és hitelesítés végével Gáspár Árpád zetelaki tanító szavalt; Péter Károly oláhfalvi tanító pedig „Fotografia” címmel felolvasott, melyben irányánál fogva bemutatva szép képzettségét, de a minden során átvonuló maróguny miatt sok felszólalásra, nagy vitára adott alkalmat. Majd határozottan szavalt Bakó Károly oláhfalvi tanító. Ezek után a gyak. tanítás bírálata, több indítvány s a jövő gyűlés helye és tárgyszorozatának megállapításával a gyűlés véget ért. Gyűlés után a házigazda — és kiváló, természetes, megnyerő úri modoráról, vendégzseretéről jól ismert Fekete Imre helybeli plebánus — igen izletes ebédet tálataltott fel, mely a késő estével ért véget. *Egy jelenvölt.*

Irodalom.

Agrár politika. Irta: Bernát István a Magyar Gazdaszövetség igazgatója. Budapest 1903. Kilián Frigyes, kir. egyetemi könyvtáros bizománya. Ára 2 korona.

A mezőgazdaság válsága, az ennek nyomában támadt német, angol és oroszországi agrár mozgalmak, nálunk is hasonló törekvéseket szültek. A másik tábor támadta az új irányt s így fejtett ki az agrárok és a merkantilizsek harca, amely ma nyugszik ugyan, de befejezve nincs. Bernát-
nak jelen műve a dolgokat az agrár álláspontból világítja meg. Kifejti, hogy az agrár törekvések fölszabadása mindenütt megtörtént, ahol az érdekeltekben volt annyi értelem és belátták, hogy az új idők keretében meg kell teremteni azt a jogi és gazdasági rendet, mely a földművelés virágzását és az ebből élők boldogulását és fönmaradását biztosítani képes. Az ingó töke uralma nem lehet az az ideál, mely után törekedni méltó; kiöli ez az ideálmust, elfonnyasztja a jellemek azon tulajdonságait, melyek nélkül a nemzetek boldogulása pedig lehetetlen. A nemzet jövője új feladatok elé állít bennünket és mi magyarok ezideig nem jutottunk előbbre, minthogy a bajt fölismertük. A munkára való szervezkedés most van folyamatban. A jelen kellő méltánylása végett összehasonlítást tesz szerzőnk a letűnt idők és a mai állapotok között. Konstatálja, hogy a francia paraszt kezében ma kevesebb a föld, mint volt a nagy forradalom előtt. A magyar jobbágyi helyzetet taglalva, arra jut, hogy bár a jobbágyok helyzete sok helyen és gyakran tűhetetlen volt, azzal, hogy fölszabadult, semmit sem nyert. A parasztságnak tetemes része ma is csak ott van, ahol volt 100 évvel ezelőtt. A legmefeszitettebb törekvés mellett is alig képes a gazdasági egyensúlyt fentartani. Az orosz, a lengyel parasztság nyomorúsága köztudomású; a szorgalmas Tirol egyes völgyeiben nem szaporodik a nép és magában Angliában is elszomorító az állapota. Mindenütt ilyen a kép; és ha ezen segíteni akarunk, új ösvényre kell térnünk. Ha külsőleg láthatók is jelei az emelkedésnek, a belső bajok annál jobban szaporodnak. A folytonos haladás szülte megelégedés ritka helyen lelhető föl. A régi szervezet felbomlott, de az új megszilárdulni nem volt képes. Sok társadalmi igazságot kell kiegyenlíteni és biztosítani a gazdasági szabadságot a földnek és azoknak, akik belőle élnek. A föld és azoknak művelői azon alap, melyre a nemzetek fejlődésüket építik. Ha ez gyöngül, összeomlik a reá épített alkotás. Szabadság nélkül nincs haladás. Biztosítani kell azért a szabadsá-

got, különösen a gazdasági téren. Visszaszorítani az ingó tökét arra a tέρre, amelyre való. Nem szabad számításán kívül hagyni a tudás és a politikai munkásság legméltóbb célját, az embert.

— Az agrár politika — mondja Bernát könyve végén — a szabadságnak, a haladásnak s a humanizmusnak politikája, mely nem csupán a harmonikus gazdasági fejlődést igyekszik biztosítani, hanem a pénz után sóvárgás, mint az emberi lét egyetlen elfogadható célja helyett, tisztább törekvéseknek gyújt világot és nemesebb föllángolásokot vet a vezető osztályok szívébe.

A csinos kiállítású füzet a Budapesti Hirlap nyomdájának finom izlését dicséri.

Külömfélék.

— **Dr Daniel Gábor kitüntetése.** A király ő felsége dr Daniel Gábort, az oláhfalvi választókerület orsz. képviselőjét, vármegyei szabadalvúpartunk elnökét és a képviselőház érdemes al-elnökét a valóságos belső titkos tanácsosi méltóság legkegyelmesebb adományozásával tüntette ki. Részünkről is örömmel üdvözljük az új kegyelmes urat, szűkebb hazánk nagy fiát a királyi kegynek ezen újabb megnyilvánulása alkalmából, amelyet széleskörű tevékenységével valóban kiérdemelt.

— **Sándor János székelyföldi kormánybiztos.** Marostordavármegye és Marosvásárhelyi szab. kir. város főispánját — mint közelebbi lapunkban életrajzi adatainak közlése kapcsán említettük — a király ő felsége belügyminiszteri államtitkárnak nevezte ki. Az erről szóló királyi kézirat most jelent meg a hivatalos lapban.

— **Esküvő.** Boc Endre helybeli kir. pénzügyigazgatósági tisztviselőt tegnap délelőtt esküdött örök hűséget özv Szabó Károlyné Ilona leányának városunkban.

— **A jótékony nőegyesület** első fillérestélyét tegnap este gazdag műsorral tartotta meg a „Budapest-szálló” nagytermében.

— **A legtöbb adótfizetők felmérése.** 9663—1903. ad. sz. Hirdetmény. Udvarhely vármegye igazoló választmánya által megállapított legtöbb adótfizető törvényhatósági bizottsági tagoknak az 1904-ik évre érvényes névjegyzéke, a vármegyei ház I-ső aljegyzői irodában máától számítandó 15 napon keresztül, bezárólag folyó év december hó 3-ig közszemlélésre lesz kitéve. Erről érdekelteket azon felhívással értesítem, hogy az ezen időben a hivatalos órák alatt betekinteni, s az ellen netaláni sérelmeik jogorvoslása végett felelbeznijogossultak. Székelyudvarhely, 1.03. november 18. Damokos, alispán.

— **A polgári kör** első fillérestélyét hétfőn tartotta meg igen szép közönség részvételével. Az estélyek sorozatát Solymossy Endre elnök határos beszéddel nyitotta meg, mely után Maráth József szakiskolai tanár az üveg-készítésről tartott szakszerű felolvasást és Dózsa Sarolta nagy hatással szavalt.

— **Karácsoni vásárok.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek felmérése ajánlja, hogy az eladásra szánt kiállítás tárgyak Budapestre legkésőbb november 25-én, Szegedre pedig legkésőbb december 10-én adandók postára vagy vasútra. Budapestben az eladott tárgyak árából a költségekre 10 százalékat vonnak le s azért az eladási árak itt 20 százalékkal magasabbak legyenek. Szegeden újabb értesítés szerint a kezelési költség 20 százaléka meg, itt tehát a beszerzési ár nál 25—30 százalékkal lehet magasabb az eladási ár. Tárgyakat a kiállítások folyamata alatt is, egész karácsonig lehet küldeni feláru kedvezményes szállítással mellett.

— **A ragadós száj- és körműfájás** Székelyudvarhely városi szarvasmarha állományában is — sajnos — fellépett s a város területére a zárlat elrendeltetett. A vészkerületbe Bethlenfalva, Felsőboldogasszonyfalva, Kadicsfalva és Bikafalva községek tartoznak.

— **A m. kir. államvasutak igazgatósága** nyilvános versenyt hirdet a Brassó állomáson levő új felvételi épület gázvilágítási berendezéséhez szükséges világító testek és öntöttvas lámpaszalpok szállítására. Az ajánlatokat 1903. november 21-én déli 12 óráig fogadja el az építési és pályafenntartási főosztály, hol a közelebbi adatok is megtudhatók. Az ajánlati végösszeg 5 százalékat bánatpénz fejében 24 órával előbb kell letenni a főpénztárnál.

a szent
képező
kor a n
ár mell

vetkező
Tekintet
kérjük
„Székely
keresztu
és faisk
mint kö
a legkö
a folyó
mában
közsege
legend
folyam
mivélés
gához.
vége. A
vétetne
modvár
Az utó
c) A k
d) A fa
a jövő
rülele.
hez sz
ügyelő
vényha
Kérésü
nov. 18
Ferenc

d. u. i
A közp
nyitott
megvált
sát kiv
az elm
zsef ve
jelenté
vában
akarta
tett s
lőzni
ben ha
tisztvis
álló sz
zetésé
nek B
hangul
zsefet
vel K
Majd
elnök
tekinté
folyó
biztos
szövet
bizalo
elnök
kásos
mellet
ismert
Orsz
mely s
ben
kölcso
hogy
lástól
szám
a szék
Közp.
segély
számí
lésből
beli I
ben m
képez
zárkó
örven
s a k
tették
Józse
rozaló
adta,
a köz
kimon
nak
igazg
tárho
körü
vái

— **A páva-vadászatot** jövő év január 1-től a szentgyehászalófalvi közbirtokosság tulajdonát képező erdő területére dec. hó 8-án d. u. 2 óra-kor a nevezett község házában 100 K kiküldetés ár mellett haszonbérbe adják.

— **Ingyenes gyümölcsfa csemelék.** A kö-vetkező sorokat vették és készsággal közöljük: Tekintetes Szerkesztő ur! Alulírottak tisztelettel kérjük a tekintetes szerkesztő urat, miszerint a „Székely-Udvarhely” c. lapjában, főképp a székely-keresztúri szolgabírói járás területén lévő községek és faskola kezelők érdekében az alábbi sorokat, mint közérdekű ügyet tartalmazókat, szíveskedjen a legközelebbi számban közzétenni, ugyanis: Amint a folyó évi „Gyümölcskertész” c. lap 19-ik szá- mában (október 10 ről keltező) látható, mindazon községek, melyeknek faskolája nem rendelkezik elegendő és oltás alá jöhelo vadese-metével: folyamodhatnak, mint ingyenes adományért a föld- mivélésügyi m. kir. Miniszter Ur Ó nagyméltósá- gához. A folyamodtatás véghatárideje folyó év vége. A későbbi folyamodványok figyelembe nem vétetnek. Az 1 koronás bélyeggel ellátott folya- modványban megjelölendő: a) A község neve. b) Az utóposta, v. vasuti állomás és a vármegye. c) A kívánt csemeték neme s azok mennyisége. d) A faskola nagysága és beosztási tervezeté, és a jövő év tavaszán beültetni szándékolt tábla te- rülete. Végül az ingyenes adomány megnyerésé- hez szükséges feltételek létezése a kir. tanfel- ügyelő vagy a járási fask. felügyelő avagy a tör- vénnyhatóság hivatalos bizonyítványával igazolandó. Kérésünk ismételve, vagyunk Kisgalambfalva, 1903. nov. 18. Kiváló tisztelettel: Paál Sándor és Szász Ferenc, j. fask. felügyelők.

— **A helybéli Bőripariszövetkezet** e hó 15-én d. u. igen érdekes rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlést gróf Lázár Ádám szövetkezeti elnök nyitotta meg s ezzel kapcsolatosan a napirend megváltoztatásával első tárgynak az ő lemondá- sát kívánta vétetni s miután ezzel gróf Lázár az elnöki széket elhagyta, távozóban Spaller Józ- sef volt felügyelő bizottsági elnök kérdésére ki- jelent, hogy Spallernek a folyó évi február ha- vában beadott lemondását a közgyűlés azért nem akarta elfogadni, mert iránta bizalommal visel- tett s így személyét és további működését nélkülözni nem akarta. Ezután a gróf ur teljes csend- ben hagyta el a közgyűlés termét s nyomban új tisztviselőket választottak a felszámolás előtt álló szövetkezet bonyolult ügyeinek további ve- zetésére. Igazgató-elnöknek Orbán Dénes, alelnök- nek Benedek Géza tagokat választották meg egy- hangulag s a jegyzőkönyv vezetésére ifj. Rájk Józ- sefet kérték föl, míg a jegyzőkönyv hitelesítésé- vel Kovács Gergely, Ambrus Pál bizattak meg. Majd a közgyűlés visszatérvén gróf Lázár igazg. elnök lemondására, egyhangulag kimondta, hogy tekintettel a kereskedelemügyi miniszter részéről folyó évi augusztus havában kiküldött vizsgáló biztosok által kiderített terhelő adatokra és a szövetkezet ügyeinek teljes válságba jutására, bizalommal nem viseltetik gróf Lázár Ádám ig- elnök további működése iránt s lemondását a szo- kások fennhagyások és a felelőség kimondása mellett — tudomásul veszi. Az új elnök ezután ismertette a kereskedelemügyi miniszternek az Orsz. Közp. Hitelszövetkezethez intézett leiratát, mely szerint a miniszter a szövetkezethez régeb- ben engedélyezett 8000 K kamatmentes állam- kölcsön visszafizetését azon humánus indokokból, hogy a szövetkezet tagjai a teljes anyagi rom- lástól megmentessenek elengedi és a békés föl- számolás, illetve a magánhitelezők kielégíthetősége a székelyföldi miniszteri kirendeltség és az Orsz. Közp. Hitelszöv. javaslatára újabb 8000 K állam- segélyt engedélyez s így a legutóbb realitásnak számított 8000 K szövetkezeti künlevő követel- leből 2000 K a felszámolásra és 6000 K a hely- beli Ipari és Gazdasági Hitelszövetkezet kebelé- ben megalakítandó bőripari szakcsoport alapját képezni, a melynek újabb segélyezésétől sem zárkoznak el a miniszter. A szövetkezet tagjai örvendés tudomásul vették a miniszteri leiratot s a kikötött feltételeket egyhangulag magukévé tették. Kérdés merülvén fel, hogy miután Pálmay József pénztárnok-jegyző lemondása is a tárgyso- rozaton volt, de a lemondást az illető be nem adta, minő állapontra helyezkedik vele szemben a közgyűlés? Egyhangulag a törvényes felelőség kimondása mellett Pálmayt állásából elmozdított- nak jelentették ki s úgy gróf Lázár Ádám volt igazgató-elnök, mint Pálmay József volt pénz- tárnok-jegyző ellen súlyos mulasztásaik és jog- körükben nem állott cselekedeteik miatt a bün- vádi följelentés sürgős megtételére utasították az

elnökséget. A szövetkezet jogügyi tanácsosának egyhangulag Miskolcay Károly ügyvédet választották meg s miután a szövetkezet ügyei iránt melegen érdeklődő vezérferfiainknak elismerő és hálás köszönettel adóztak, a közgyűlés az új el- nök-igazgató lelkes életével ért véget.

— **Elvesztett bival.** Dr. Nagy Sámuel ügyvéd, helybeli lakosnak e hó 16-án a városi határról egy fejős bivala elszaladt. Körözését vármegyénk alispánja elrendelte.

— **Ismeretlen halott.** Tegnapra virradó éjjel Grosz Ignác homoródokláni vendéglős csürebén egy ismeretlen illetőségű vándoremler elhalt. Okmányai nincsenek s így kilétét sem tudják megállapítani.

— **„Lobogó“-fürdő** a hozzá tartozó borviz- kutakkal, fürdösobakkal és megfelelő területtel f. évi dec. 8 án 700 K kiküldetés árral Szentgye- házasalófalva község házában több évre haszon- bérbe adódik.

Iparügyek.

Pályafenntartási fák. A marosvásárhelyi ke- reskedelmi és iparkamara az érdekelték tudomá- sára hozza, hogy a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége 1904—1906. évi tölgy-talpa, deszka, pallók szükségletét 1903. évi november hó 20-án déli 12 óráig benyújtandó ajánlatok alapján biztosítja. Bővebb tájékozódás a hivatalos órák alatt a kamara hivatalában nyerhető.

Kavics és homok szállítás. A m. kir. áltam- vasutak kolozsvári üzletvezetősége 1904. évi ka- vics szükségletét 1903. évi november hó 24-én déli 12 óráig benyújtandó ajánlatok alapján biz- tosítja.

Vasuti anyagok. A m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége 1904—1906. évi kő és téglá, cirok-seprű, kötőfalu és magszükséglet- tét 1903. évi november hó 28-án déli 12 óráig benyújtandó ajánlatok alapján biztosítja.

Közgazdaság.

Gazdasági Egyesületünk választmányi ülése. Udvarhelyvármegye Gazdasági Egyesülete választ- mányi ülést Dr. Damokos Andor alispán, egyleti alelnök vezetése alatt tartotta meg. Az első tárgy Dr. Darányi Ignác földmivélésügyi miniszter búcsu- irata volt, a melyet a választmány mely sajnálat- tal veszi tudomásul annál is inkább, mert „a po- litikai viszonyok kényszerítették megválni a föld- mivélésügyi tárca vezetésétől, melynek szakszerű vezetése mellett, nemcsak általában lendült föl az ország földmivélésügye, de különösen vármegyénk székely népének több ízben volt alkalmá részé- sülni ő Nagyméltósága jóindulatu támogatásában, miért is a választmány elhatározza, hogy ő Nagy- méltóságától feliratilag fog elbúcsuzni”. Hlatky Miklós titkár bejelentette, hogy az okt. hó 10-iki kiállításán kik és milyen tárgyakat állítottak ki s ezt a választmány azzal veszi tudomásul, hogy a kiállítóknak, valamint az O. M. G. E. és a szé- kelyföldi miniszteri kirendeltségnek köszönő-irat küldessék. A kiállítás költségeit 475 K 30 fillérben jóváhagyó tudomásul vették s a részletes költség- jegyzéket az O. M. G. E.-nek betejeszítik. Bemut- tatvann több székely gazda kérvényét, melyben komlételepítés céljából államszegélyért folyamod- nak, az egyesület, mint erkölcsi testület a szé- kelyföldi miniszteri kirendeltség útján 8000 K segélyt kérelmez, a melyből az illetőket az elő- haladott munka arányban segélyezné és a melyet 1905. őszétől számítva, 3 év alatt fizetnének visz- sza. Dr. Demeter Lőrinc főszolgabíró ajánla- tára az egyesület alapító tagjainál való felvételi- ket kérték: Kecsetkisfalud, Pálfalva, Firtosváralja, Márafalva, Bethlenfalva, Korond és Zetelaka köz- ségek; Szabady Tivadar okláni főszolgabíró aján- latára pedig: Homoródalmás, Bene, Abránfalva, Jánosfalva, Magyarhermány és rendes tagul Ho- moródszentmáton község. Kone Armin pedig 1904-től Dr. Kassay Albert orvost ajánlja. A vá- lasztmány nevezettek tagjai sorába iktatja. A földmivélésügyi miniszter leiratát, hogy a bemu- tatott program szerint téli gazdasági felolvasá- sokra 500 és két 30 napos kosárfonó tanfolyamra szintén 500 koronát engedélyezett, örvendés tudomásul vette a választmány és a rendezés iránt intézkedik. Alsósiménfalva község részére egy bika- vételáról Meiszner Ede átiratára előlegezik. — Fancsali Ferenc gyümölcsfaoltónak a miniszteri kirendeltség által leendő segélyezését ajánlatba hozzák. Lőrinczi Lajost a Székelykeresztúron fel- állítandó mintagazdaság vezetésére ajánlatba hoz- ták. Kone Armin kertjéi zöltségtermelőtelepül ajánlja. Fölterjesztik a miniszteri kirendeltséghez

A szentkirályi Gazda-kör a gépek használata iránti szabályzat megszerkesztésére utasított. A székelyföldi miniszteri kirendeltség egyik át- irata kapcsán sajnálattal konstatálja a választ- mány, hogy nemcsak a szoros értelemben vett munkás- és cselédnép vándorol el Amerikába, Budapestre és Kolozsvárra, de a kisbirtokos szé- kely is ott keresi boldogulásának eszközeit. A székelyföldi kirendeltségnek bizonyos gyógnóvé- nyek gyűjtését és termelését propagáló átiratát tudomásul vették és a téli felolvasások keretében a néppel megismertetik. Addig is azonban a „Székely-Udvarhely”-ben, mint az egyesület hiva- talos lapjában közzéteszik. A székelyföldi mi- niszteri kirendeltség által küldendő fajbaromfiak kiosztása ügyében intézkedés történt s az erre vonatkozó felhívás a „Székely-Udvarhely” f. évi 92. számában megjelent. A székelyföldi kirendelt- ség Ugron Zoltán földbirtokoshoz egy Rider-féle aszalót küldött az egyesület számára Téli elhelye- zésre és megőrzés céljából Ugronnál hagyják s arra őt felkéri. A X. ker. kulturmérnöki hivatal értesítése folytán a rétöntözésre kijelölt helyek ügyét napirendről leveszik. Füredy Lajos szak- tanárnak „Lentermelés” c. munkája sajtó alá rendezését tudomásul vették. Zonda József tvtató- sági m. kir. állatorvosnak a nagyszabeni vonat- parancsnokságtól átvett 30 drb tenyészkanca ügyében tett jelentését tudomásul vették, a szé- kelyföldi miniszteri kirendeltségnek köszönetet szavaztak s Bene Albert ellen azért, hogy az egyesülettől tenyésztés céljából kapott lovakat még a helyszínén eladta, a törvényes lépések megtételét határozták el. A sepsiszentgyörgyi „Székely Gazda” szerkesztősége arra ajánkozik, hogy az egyesület tagjainak ingyen küldi lapját, ha az egyet évi 1000 koronát ad és hivatalos lapjának fogadja. A választmány, mert az egyet- nek hivatalos lapja már van s mert szubvencióra különben sincs alapja, egyszerűen tudomásul vette az ajánkozást. Kone Armin vál. tagnak a löhere és lucernamag árusítása körül felmerülő vissza- élések büntetése ügyében a vármegye alispán- jához benyújtott indítványát pártoló átirattal tá- mogatják. Együttal a székelyudvarhelyi országos vásárok napjának megváltoztatása, közhírre tétele ügyében beadott indítványát tudomásul vették. Indítvány folytán megkeresik a Magyar Földhitel- intézetet, hogy vagy a gazdasági egyesületnek, vagy pedig az intézet megyei választmányának adományozzon évi 1200 koronát, melyből egy állandó szakközeget díjazva, a kölcsöntkereső fe- lek kérvényeit ingyenesen felszerelné, hogy így a kölcsönre szorulóknak ne legyenek kénytelenek a költséges ügyvédi közbejárást igénybe venni. In- dítványra elvileg elhatározták, hogy egy Kalmár- féle lenmagrostát vásárolnak ha a pénztár ál- lása megengedi. Majd a jegyzőkönyv hitelesítésé- re dr. Demeter Lőrinc és Kassay Akos felkéret- vén, az ülés elnöklő alispán éljenzésével ért véget.

Szerkesztői üzenetek.

— **i — á. Helyben.** Puskaporos a levegő — írja ön — s vaktöltéseket puffogatnak felénk . . . Igaza van. Mi azonban az ilyesmihez hozzá va- gyunk szokva és föl sem vesszük. Hozzánk inté- zett kérdéseire szívesen válaszolunk és kijelent- jük, hogy „Udvarhelyvármegye Hivatalos Lapja”- nak kiadása a „Székely-Udvarhely” szerkesztésé- től anyagi tekintetben is oly távol áll, mint akár „Makó Jeruzsálemhez”. Ha pedig a vármegye törvényhatósági bizottsága, méltán olvassa azt, hogy a kiadó ez évben is több, mint 1600 koronát rá- fizetett a hivatalos lap előállítására és törvény- ben gyökerező jogánál fogva ennek jövőre való pótlásául 300 frtot megszavazott, az még legke- vésebb sem irigylendő állapot s azzal a vármegye csak szerződési kötelezettségének tett eleget. A hi- vatalos lap kiadója pl. egy cseppet sem irigyli, hogy laptársunk nyomdaja a vármegyei központ részére szállított nyomtatványokért a mult és folyó évben is több, mint 8000 K-t vágott zsebre s a város- nál és az egyes intézeteknél is különös protekció folytán — „versenyen kívül” áll . . . Mi szeretjük az igazságot s nyíltan kimondhatjuk . . . A „Szé- kely-Udvarhely”-et ezelőtt kilenc évvel a k ö z - é r - d e k h i v t a életre s holmi bórósbolt manipu- lációk és ehhez hasonló cselekedetek fölötti szem- hünyásra soha sem volt kapható, mint ama lap- társunk, a mely közelebből a „Bőripariszövetke- zet” ügyében oly „szánandó és olcsó” módon el- hallgatott. Bezzeg a kezdetnél, míg pártoltjai mel- lett irhatott, hasábos cikkelyekben lobogtatta a fehér kendőt s mikor már hivatalos adatokról van szó, megelégszik egy más portája előtt söpörgetni igyekvő szerk. üzenettel is; nehogyan válik meg rész- legylen az igazság kiderítésében és gyönge szár-

nyai lepörkölődjenek. Említett lapársunk ilyenkor vár és pedig elvárja, hogy a sült gesztenyét más kaparja ki, mert hiszen ez mindenkor a legkényelmesebb... Hat évvel ezelőtt kitűzött programját — velünk szemben — hiven követte. Mindenkor támadott, még akkor is, midőn azt a közérdek rovására cselekedte. Ezt bizonyítja mostani eljárása is. De mindezeknél a nagyközönség az igazságot jobban szerette s ezt kilenc éves múltunk a legfényesebben dokumentálja. Így állván a dolog, azt hisszük, kérdéseinek nagyobb részére megfeleltünk. Tehát szíves üdvözlét!

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betűvel 8 fillérért közöl a kiadóhivatal.

Teasütemények a legkülönbözőbb választékban is friss minőségben állandóan kaphatók: Ernszt György cukrászatában Székelyudvarhelyt, Batthyány-tér 15. sz. alatt. Vidéki megrendeléseket pontosan teljesít.

Kiadó lakás. A Báthory-utca sarkán, az állami gyümölcs-kerttel szemben lévő kőház, mely áll: az emeleten 3 szoba, konyha, kamara, fürdőszobából; a földszinten két szoba, konyha és műhelyből azonnal kiadó, esetleg előnyös feltételek mellett eladó. Értekezhetni az Udvarhelymegyei takarékpénztárnál.

Mint gyógyviz csodahatása.

Kásznói Főkút.

Természetes gyógy borvíz!

Kizárólagos főraktár Udvarhelyvármegye egész területére: SZENTPÉTERY GERGELY fűszer-, üveg-, porcellán- és diszműáru kereskedésében Székelyudvarhelyt, Deák-tér 15. szám alatt. — Üvegenkénti ára 12 fillér.

Mindig friss szállítmány.

4006—903. szám.

Pályázati hirdetmény.

Lemondás folytán üresedésbe jött magyarályai körjegyzői állásra, amely körhöz Dálya (székely), Petek, Ége, Szentlászló, Ábránfalva és Bágy községek tartoznak, pályázatot nyitok. A körjegyző javadalmazása :
Törzsfizetés 800 korona.
Irodai átalány 70 korona.
Lakbér 80 korona.

Körjegyzői körön kívül teljesített utazásokért, valamint magánmunkálatok után szabályrendeletileg megállapított díjak.

A választást ezennel kitűzöm folyó évi december hó 10-én délelőtt 9 órára Dálya község körjegyzői helyiségébe.

Felhívom a pályázni szándékozót, hogy rendszeren felszerelt kérvényüket folyó évi december hó 8-ig hozzám annyival inkább betérjesszék, mivel az elkésletten beérkezett kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Oklánd, 1903. november hó 10.

Szabady Tivadár,
főszolgabíró.

Kitűnő szabás és jó munkáért kezeség vállaltatik!

Uj divatos

férfi és gyermek ruhák

készíttetnek a legjutányosabb árakban az őszi és téli idényre dus választékú hazai és külföldi posztókból.

Szenkovits János
utóda férfi- és női divatüzletében.

BOR Jó és olcsó asztali csemege és gyógyborok literenkint 28 krtól 1 frt 40 krig **Fernengel Gyula** bor nagykereskedésében kaphatók. 5 literen felüli vételnél külön kedvezményes árak.

A végzett tanulmányok után ismétlésre, egyébként pedig önálló ismeretek szerzésére alkalmas, kivétel nélkül jeles szakférfiak által írt és mindenkinek ajánlatos a **Stampfeléle**

Tudományos Zseb-könyvtár

csinos kiállítású füzetek, Egyes szám 60 fillér. Az eddig megjelent 150 sz. tartalomjegyzékével ingyen készsége szolgát a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatala, hol az összes példányok állandóan raktáron vannak.

Schottola Ernő, Budapest.

A gumi gyártás meghonosítója Magyarországon.

Műszaki üzlet: Gyár: VI. Váci-körút 13. VI. Révay-utca 16.

KÜLÖN ÁRJEGYZÉKEIM MEGJELENTEK:
Kötszerekről, sebészeti- és egészségügyi gumiarúkról, sérvkötők, háskötők, görcsér hárisnyák, belégző készülékek, vízmentes vásznak, mentőszekrények, hordágyakról stb.

Mindenféle műszaki gumi árukról, gumi tömlők, lemezek, karikák, zsinórok, golyók fékek, ütőzők, dugókról, valamint asbest árukról.

Kutak, szivattyúk, fecskendők, vas- és fémcsovekról. Tüztöltő-felszerelések.

Sport cikkekéről, lawn tennis, football, kerékpár gumialkatrészek, izomedzők, gumi-fürdőkádak, fürdőfőktőkről stb.

Hygienikus, szagmentesen záró szobaklozettekről és hygienikus köpödényekről.

Szőlészeti, pinczészeti és borgazdasági cikkekéről, mint permetezők, kénegezők, szőlőzuzók, borsajtók, borszivattyúk, gumicsövek, borszűrők, pasteurizáló, stb.

Mérlegekről.

Szíves figyelem!
Khinai disz- és bálillegyezők, pénz-, dohány-, szivar- és szivarkatárcák, írótollak, különleges tollszarak, tollkések, helybeli és művészi kivitelű képes levelező-lapok, levelező-lap albumok, rajzeszközök, mindenféle vonalzó, rajzablak, rajztömbök, füzetek és irkák, hegedők és hegedűfelszerelések, okarinák, beszélő, zenélő, éneklő és szavaló phonograph gépek s minden a könyvés papirkereskedelem köréhez tartozó árucikk legolcsóbb árban és lelkiismeretes kiszolgálással mellett kaphatók: **Betegh Pál** könyv-, papir-, író- és rajzszekereskedésében Székelyudvarhelyt.

Pénzt, sok pénzt, havonként 1000 koronáig keveset mindenki tisztességesen minden szakismeret nélkül. Kuldje be címét „E 452” jelű levelet a következő címre: **Annoncen-Abteilung des „Merkur” Mannheim, Meerfeldstrasse No 44.**

Cserépfedelhez alkalmas fenyőlécek és tűzifa-léc szeke-renkint, valamint hasogatott bükktűzifa igen jutányos árak mellett kerül eladásra székelyudvarhelyi fűrésztelepemnél. Kiváló tiszteléttel:
Fábián József.

„Nincs többé tyukszem!”
Ha tyukszemétől meg akar szabadulni, elégséges egy kísérlet a törvényesen védett és biztosan ható —

Denzinger-féle **„VIKTÓRIA”** tyukszem — kenőcs, amely legrövidebb idő alatt a legkeményebb tyukszemmet is eltávolítja — Ára tégelyenkint 1 korona 80 fillér. — 1 korona 50 fillér előleges befizetése mellett bérmentve szállítja a feltaláló: **DENZINGER ADÁM** Ujvidék, Duna utca 17. szám.

Ne vegyen CZIMBALMOT vagy HARMONIUMOT

REMENYI MIHÁLY mühangszerész — legujabb képos árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről, Király utca 44/l. szám.

Antracén író-tenta

legjobb és állandóan friss minőségben gyári árakon a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában **Betegh Pál** könyv-, papir-, író- és rajzszekereskedésében Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 15. szám alatt kapható! Ezen kitűnő tinta a tollból könnyen sötétkéken folyik, csakhamar megfeketedik és a tollat nem rontja. Rendes írás- és másolóshoz egyformán kiválóan használható! — Ismét-eladóknak rendkívüli kedvezmény. Színes tentákban nagy választék!

Egészséget a betegnek, erőt a gyengének!

Jurisics Miklós felszabadított a török járom alól és Jurisics Péter gyógyszerész Pakracon megszabadít a betegségtől kitűnően ható szerai által.

A Jurisics-féle Pakráci-cseppek oly csodaszerű balzsam, melynek egy házban sem volna szabad hiányozni. A **Jurisics-féle Pakráci-cseppek** oly előnyössel bírnak, hogy MINDEN BAJ ELLEN hasznos szeri hatással van. — A **Jurisics-féle Pakráci-cseppek** legbiztonságosabban gyomorgörcsöt, rendetlen székürülést, étvágytalanságot, aranyeres bántalmakat és ezzel kapcsolatos fejfájást, gyomorégést, felbűffogást, sápkört, szédülést és mindenfajta gyomorbetegséget, de a legfényesebb sikerrel alkalmazatik külsőleg is, nevezetesen daganatok, égési sebek, szaggatás és köszvényes bántalmaknál, mert ahol semmiféle szer nem használható, ott a **Jurisics-féle Pakráci-cseppek** már rövid idő alatt gyógyulást hozott. Ezt számtalan bántalmatkozat minden országból bizonyítja.

A Jurisics-féle Pakráci-cseppek merendelhetők közvetlenül **JURISICS PÉTER** gyógyszerésztől **PAKRÁCON, 438. szám.**

Árak használati utasítással, láda és postaköltséggel: 12 üveg K 5.—, 24 üveg K 8.60, 36 üveg K 12.40, 48 üveg K 16.—. — Minden 12 üveg után egy üveg Pakráci cseppek ráadásul ingyen.

Köhögés, tüdőfájás, torokbaj, rekedtség, nehéz lélegzés, oldalnyílás, influenza és hurut ellen felülmulthatlan szer

A Jurisics-féle Szlavoniai növénynedv
ÁRA: 2 üveg K 3.-, 4 üveg K 5.80, 6 üveg K 8.20.

Hideglelés és láz ellen kitűnő szer a **„Fehri Fugo”,** mely rendkívül gyorsan és biztosan hat. Ára: 2 üveg K 4.20, 4 üveg K 7.—, 6 üveg K 10. korona.

Szlavoniai növénynedvből és **„Fehri Fugo”**-ból két üvegél kevesebbet nem lehet rendelni. Ezek rendelésénél is 1 üveg Pakráci cseppet ingyen kapunk. Jelszavam: **egészséget a betegnek, erőt a gyengének.**

Főraktár Budapestben:
Török J. gyógytárában Király-u. 12.
Vidmarics Péter magyarárzza a Pakráci cseppek csodaszerű hatását.